

Dnr KS 2021/2054 resp. KS 2021/2055

kommunstyrelsen@danderyd.se

Att. Registrator
Danderyds kommun
Box 66
182 05 Djursholm

Yttranden över förslagen till Vattenplan (dnr KS 2021/2054) samt Dagvattenplan (dnr KS 2021/2055)

Danderyds Villaägareförening (DVÄF) välkomnar initiativen med Vattenplanen och Dagvattenplanen och har följande synpunkter på föreliggande förslag. Eftersom, såsom också nämns i förslaget, vatten inte känner några gränser, behandlar vi båda förslagen samtidigt. Det är sedan upp till kommunen att beakta våra synpunkter var de administrativt hör hemma, i den ena eller den andra eller möjligen båda planerna.

Övergripande om förslagen

Vatten, rikligt förekommande på vår jord, kan ses på många olika sätt. Vatten förekommer rikligt i våra hav, sjöar och vattendrag, människan består till största delen av vatten, likaså våra djur och växter. Vatten är nödvändigt men också livsfarligt. Vatten kan alltså hanteras ur många olika aspekter. Det finns ett stort antal regelverk att hantera och frågorna kan vara såväl självklara som komplicerade, dagsaktuella som långsiktiga. Det gör förslagen mångordiga, oprecisa och svåra att greppa. Det klagas allmänt på att EU:s vattendirektiv är svåröfrenligt med svensk lagstiftning, vilket bl.a. framgått i ett antal IVA-rapporter publicerade under året.

Vi begränsar oss till lokala förhållanden och en nära framtid i vårt yttrande. Vi vill påpeka att det finns en risk att kommunens olika styrdokument inte kommer att harmoniera med varandra. Exempelvis innehåller vattenplanen krav på ytor som översvämningssområden där stora vattenflöden kan tas om hand utan att orsaka för stor skada. Dessa områden bör markeras i Översiktsplanen. Detsamma gäller låglänta områden som inte skall bebyggas på grund av översvämningssrisk. Kommunens framtida uppdaterade Kulturmiljöhandbok förväntas innehålla rekommendationer och kanske krav på lämpliga byggstilar med mera, vilka också bör inarbetas i Översiktsplanen.

DVÄF föreslår att alla långsiktiga styrdokument, inkl. Vatten- och Dagvattenplanerna inarbetas efterhand i översiktsplanen för att skapa en sammanhängande enhet.

Skydd mot översvämning

Försommarens 20-årsregn, 26-27 maj 2021, med 49,9 mm över Stockholmsregionen ger en realistisk anledning att ta översvämningssriskerna på högsta allvar. Mången källare i Danderyd fylldes med vatten. Vårt att notera är att Nora träsk inkl. Noraåns avrinningsområde omfattar 25 % av kommunens yta. Vi efterlyser de redan framtagna rapporterna om skyfall och åtgärder vid Noraån (SWECO 2017-01-29, SWECO 2018-05-22, SWECO 2019-09-23, samt eventuellt andra rapporter, som vi inte känner till). Det visar på skrämmande effekter för ett stort antal befintliga fastigheter. Så vitt vi

förstått har dessutom avrinningen från Klingstaberget inte tagits med i skyfallssimuleringarna, vilket torde ytterligare förvärra läget.

Åtgärdsförslagen är i en ytlig betraktelse fylliga och det finns möjligheter att planera in åtgärder av samma slag. Vi saknar dock den djupare analysen. Hur mycket åtgärder behövs? Är åtgärderna tillräckliga? Vilka kritiska potentiella översvämningsområden har vi i en mer detaljerad analys? Vad blir kostnaden? Här skulle man t.ex. kunna ha använt sig av SMHI:s historiska statistik och prognoser för framtiden.

Det är inte bara skyfallen som är kritiska. Kommunens dagvattenledningsnät uppfyller inte dagens standard. Här behövs en kartläggning av kostnader och vilka delar av ledningsnätet som avses. Lokalt omhändertagande av dagvatten förordas, men på grund av förtätningen så hårdgörs, asfalteras, allt fler ytor och marken har inte tillräcklig förmåga att ta hand om regnvattnet.

Vi vill återigen nämna Nora träsk och dess upptagningsområde för dagvatten, som alltså omfattar 25 % av kommunens yta. Upptagningsområdet omfattar bl.a. Dalkarlskärret, Enebyängens handelsplats (med stora asfalterade parkeringsytor) med utlopp i Ekebysjön och vidare längs Noraån genom låglänta marker och tätbebyggda områden vid främst Klockargårdsvägen, Näckrosvägen, Noragårdsvägen och Nora torg och vidare till Nora träsk för att slutligen nå Edsviken. En del av Noraån är kulverterad och kapaciteten begränsad. Ju fler hårdgjorda och asfalterade ytor som tillkommer i området, desto mera pressas kapaciteten och nya åtgärder krävs. Ytterligare bebyggelse skall alltså inte tillkomma i området och riskerna för befintlig bebyggelse elimineras. Detta kräver att dammar anläggs i låglänta områden. Detta skall givetvis gälla allmänt i kommunen. Bygg alltså inte i översvämningshotade områden och säkra att befintliga fastigheter inte drabbas av översvämningar på grund av regn eller havsytans höjning. Grönområden måste sparas, dammar måste anläggas och kapaciteten för avrinning genom diken och kulvertar måste utökas.

I kap. 5.2.3 Översvämningens generella principer aviseras en Klimatanpassningsplan. Vi efterlyser denna och uppgifter om hur denna skall integreras i Vattenplanen.

I meningen i kapitel 2.5 att kommunen ska förorda hållbar dagvattenhantering ska ordet "förorda" bytas mot säkerställa.

Villaägareföreningen vill också lägga till åtgärden "Vårda de träd som redan finns, och plantera gärna nya". Träd drar mycket vatten genom sitt rotsystem och stabiliserar marken. Detta kan vara av stor betydelse längs våra vägar, för att undvika vattenpölar och halkrisker.

Ytterligare vill vi påtala problemen med översvämmade tunnlar och viadukter, som lett till att bilar fastnat och inte kunnat komma loss. Säkerställ snarast alla viadukter med sensorer och varningssignaler!

Grundvatten och havsytans variationer

Vatten har en stor påverkan på markens beskaffenhet. För mycket vatten förorsakar översvämningar, vattenskador och mögelbildning och t.o.m. jordskred. För lite vatten gör jorden torr och kan förorsaka sättningar i fastigheterna. Inte bara klimatet utan i högsta grad människans aktiviteter har stor betydelse för grundvattennivåerna. Skäl att beakta vid tunneldragningar (kraftledningar, vägtunnlar, VA-tunnlar) som bergvärmehål.

Vattenkvaliteten i våra sjöar och vattendrag

Värtan, Edsviken och Rösjön gränsar till flera kommunen. Åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i dessa vatten behöver därför samordnas mellan kommunerna och helheten av

dessa åtgärder bedömas. Då remissförslaget saknar uppgifter om grannkommunernas planer liksom om vilka samarbeten som finns, så kan föreslagna åtgärder inte bedömas.

Remissförslaget saknar också en analys av om föreslagna åtgärder är tillräckliga, vilket ytterligare omöjliggör en seriös utvärdering av remissens åtgärdsförslag. Vi saknar en uppgift om när Danderyd förväntas nå miljökvalitetsnormen för kommunens vattenförekomster.

Nora träsk, Ekebysjön och Ösbysjön är alla kraftigt förorenade och håller på att växa igen. Den så allmänt uppskattade vattenspegeln håller på att försvinna på grund av all vegetation. Sjöutsikten för kringliggande villafastigheter är snart ett minne blott. Endast Ösbysjön är badbar, dock är det bara en tidsfråga när även den inte längre är badbar, om inget görs. Ekebysjön (naturreservat!) är en fågelsjö och hägern häckar i Nora träsk. Samtliga sjöar kräver åtgärder. Viktigast är att minska övergödningen och kontrollera tillrinningen av näringsämnen, smuts och gifter.

Danderyd, den 28 september 2021

För Danderyds Villaägareförening

Anita Enflo, ordförande

Skiljevägen 27

182 56 Danderyd

e-post anita.enflo@gmail.com

tel 0705 21 48 24